

Tisková zpráva

2. 12. 2025 Praha

Proč 27 vteřin nestačí?

Vernisáží to nekončí, ale začíná, říkají autoři publikace o edukační galerii

Co je to edukační galerie? Může být tzv. doprovodný a vzdělávací program rovnocennou součástí výstavy? Jak mluvit o aktuálních společenských tématech srozumitelně? Je možné v jednom prostoru společně tvořit i vystavovat současné umění? Nejen tyto otázky si klade kniha kolektivu autorů kolem Galerie Atrium Žižkov. Publikaci připravil Ondřej Horák (Fuczík), který je od roku 2021 jejím kurátorem.

Publikace *Proč 27 vteřin nestačí?* se zaměřuje na aktuální fenomén v českém galerijním prostředí, tzv. edukační galerii. Jde o typ galerijního prostoru, který vnímá návštěvnictvo jako střed všeho dění a přizpůsobuje mu veškeré části své činnosti. Nerozděluje galerijní prostor na ten výstavní a ten pro doprovodné programy, ale spojuje vše v jednotný celek. Galerie Atrium Žižkov je v českém prostředí unikátní galerií tohoto typu. Umělecký a produkční kolektiv kolem galerie se proto rozhodl své poznatky sepsat a výsledkem je inspirující, motivující i sebekritická publikace. Určená je především všem lektorům a lektorkám, galeristům a galeristkám, ale i všem těm, kteří připravují kulturní a umělecký program pro veřejnost s edukačním přesahem.

Editorem knihy je **Ondřej Horák (Fuczík)**, autor výstavní koncepce galerie a kurátor jejich výstav. Ředitelka galerie **Marie Kašparová** stojí za zvolenou koncepcí a v textu vysvětluje způsob vedení takové instituce. Lektorky **Tereza Beranová** a **Kristýna Kalivodová** jsou autorkami většiny edukačních programů k jednotlivým výstavám, filosof **Adam Lalák** zase připravil pro galerii sérii debat o propojení umění a naší společnosti. Dalšími autory a autorkami textů jsou teoretička umění **Silvie Šeborová**, která uvádí koncept galerie do

širšího rámce obdobných snah u nás, a umělec **Richard Loskot**, nabízející vizi holistického prostředí.

Součástí publikace jsou také rozhovory s teoretičkou umění, kurátorkou a bývalou ředitelkou Slovenské národní galerie **Alexandrou Kusou**, umělkyní **Vendulou Chalánkovou** a scénografem **Janem Tomšů**, které vedli Ondřej Horák (Fuczik) a Michaela Hečková.

Knihu dále doplňuje **reflexe deseti výstavních projektů**, které se v galerii uskutečnily v letech 2021–2025. Jednalo se třeba o výstavu *Zachraň jídlo*, věnující se tématu plýtvání jídla a realizovanou ve spolupráci se stejnojmennou organizací, výstavu *Pro(č) umění?* o zákulisí výtvarné tvorby, expozici *Neboj, neboj?*, vycházející ze stejnojmenné knihy o různých podobách strachu, nebo projekt *Ruce za zády a ticho* reflektující způsoby vzdělávání, jejíž příprava probíhala ve spolupráci s organizací EDUin.

*„27 vteřin je čas, který návštěvník nebo návštěvnice galerie průměrně stráví před jednotlivými díly. To alespoň tvrdí výzkum publikovaný v publikaci *Spending Time on Art* z roku 2021. Tento časový údaj se tváří jako hodnota sama o sobě. Zajímavější ale je, co všechno se v nás v tak relativně krátkém čase může odehrát. Nový program Galerie Atrium Žižkov jsme začali vytvářet v zimě 2020. Od samého začátku jsme chtěli do galerijního prostoru přivést návštěvnictvo a skrze umění s ním intenzivně komunikovat. Chtěli jsme galerii, kde bude publikum napříč generacemi trávit co nejvíc času, zapojovat se do výstav a aktivně je dotvářet. Postupně vznikl koncept „protnuté“ nebo také „edukační galerie“, která chce experimentovat i edukovat zároveň,“* shrnuje poselství knihy, ale i celé Galerie Atrium Žižkov editor publikace **Ondřej Horák (Fuczik)**.

„Naším základním cílem od začátku bylo, aby si i ten, kdo do galerie běžně nechodí, nepřipadal u nás v galerii nepatříčně a uprostřed něčeho, čemu nerozumí. Chtěli jsme, aby se tu naopak každý cítil dobře a pohodlně, aby v něm umění, se kterým se tam setká, vzbudilo zájem tím, že se s ním snaží navázat dialog a aktivně mu pomáhá najít si k vystaveným dílům cestu. Věřili jsme a věříme i dnes, že tento galerijní přístup může vést k tomu, že lidé přestanou vnímat galerii jako elitářské, nedostupné a vrcholné intelektuální místo a že jim návštěva u nás dodá chuť a sebevědomí k návštěvě i jiných galerií,“ dodává **Marie Kašparová**, ředitelka organizace Kultura Praha 3, pod kterou Galerii Atrium Žižkov spadá.

Grafický design publikace a autorské ilustrace vytvořil produktový a grafický designér Matěj Chabera. Klasickou typografii tak v knize vyvažuje výrazná dvoutónová barevnost, štětcová kaligrafie a řada ilustrací inspirovaná spontánností dětské interakce v galerijním prostoru. Knihu doprovází také bohatá fotodokumentace z proběhlých výstav v Galerii Atrium Žižkov. Formát knihy je přívětivý, vazba otevřená, stejně jako je galerie.

Kniha *Proč 27 vteřin nestačí?* vychází díky jedinečné spolupráci s organizací Kultura Praha 3. Vznik publikace podpořily Ministerstvo kultury ČR, Státní fond kultury ČR a Hlavní město Praha. Je k dostání na e-shopu mezimesto.com za 360 Kč, v distribuční síti Kosmas a v dalších vybraných knihkupectvích.

Meziměsto je malé nezávislé nakladatelství literární dokumentaristky Michaely Hečkové. Zaměřujeme se na knihy o architektuře, městech a lidech. Vydalo úspěšnou trilogii o současné architektuře *Možnosti vesnice*, *20 000* a *O městech a lidech* nebo esejistickou publikaci *Co*

Kultura Praha 3
příspěvková organizace
Čajkovského 12/12a, 130 00 Praha 3
+420 778 722 693
info@kultura3.cz, www.kultura3.cz
IČ: 00879738

ID datové schránky: 434t7cx
Bankovní spojení: Komerční banka a.s.,
Zapsaný v OR, vedený u MS v Praze,
oddíl Pr 1680

dokáže kultura? o významu kultury pro komunitu, oživení veřejného prostoru a důležitosti kreativních průmyslů.

Galerie Atrium Žižkov je malá galerie na Žižkově, ale i přes to každý rok uvádí dvě výstavy na téma, které zrovna hýbe světem. Vernisáží to v galerii nekončí. Výstavy se zde vyvíjí po celou dobu svého trvání spolu se svými návštěvníky a návštěvnicemi. Tvůrcům nejde o vystavování uměleckých artefaktů, ale o co nejhlubší dialog s veřejností a inkluzi na všech možných úrovních – ať už jde o sociální skupiny, gender nebo věk. Do příprav výstav proto galerie pravidelně zapojuje různé organizace a instituce nebo odborníky a odbornice na dané téma a společně hledá cestu, jak mluvit o složitých tématech citlivě a srozumitelně.

Kontakt pro média: Elisa Speváková, elisa.spevakova@kultura3.cz, +420 736 621 558

Kontakt pro knihkupce: Michaela Hečková, michaela@mezimesto.com, +420 732 972 007